

ȘCOALA CA ECHIPĂ

STRATEGII PENTRU COLABORARE EFICIENTĂ ÎNTRE PROFESORI

INTRODUCERE

În multe școli există contexte de colaborare între profesori, însă potențialul acestora pentru îmbunătățirea practicilor didactice și a rezultatelor elevilor rămâne insuficient valorificat.

Cercetările arată că școlile în care profesorii colaborează în jurul curriculumului, predării și progresului elevilor obțin rezultate școlare mai bune. Această capsulă propune strategii simple și aplicabile pentru dezvoltarea unei colaborări profesionale eficiente. (Goddard et al., 2007)

SCOP

Transformarea colaborării dintre profesori din schimb de informații în colaborare profesională orientată spre învățarea elevilor și îmbunătățirea rezultatelor la clasă.

MESAJ-CHEIE

Colaborarea eficientă nu înseamnă mai multe ședințe, ci întâlniri scurte, cu scop clar, dovezi din clasă și decizii care ajută elevii.

BENEFICIARI

Direcți: profesori, directori de școli, inspectori școlari.

Indirecți: elevi, părinți și comunitatea școlii.

De ce contează tema?

- reduce izolarea profesorilor
- crește coerența lecțiilor
- ajută școala să învețe din propriile rezultate

1. Formularea problemei

Colaborarea există, dar este adesea administrativă, nu pedagogică.

Problema nu este lipsa totală a comunicării, ci faptul că întâlnirile dintre profesori se transformă frecvent în **informări, hârtii sau discuții generale.**

TALIS 2024: colaborarea profesională are impact când este orientată spre învățare

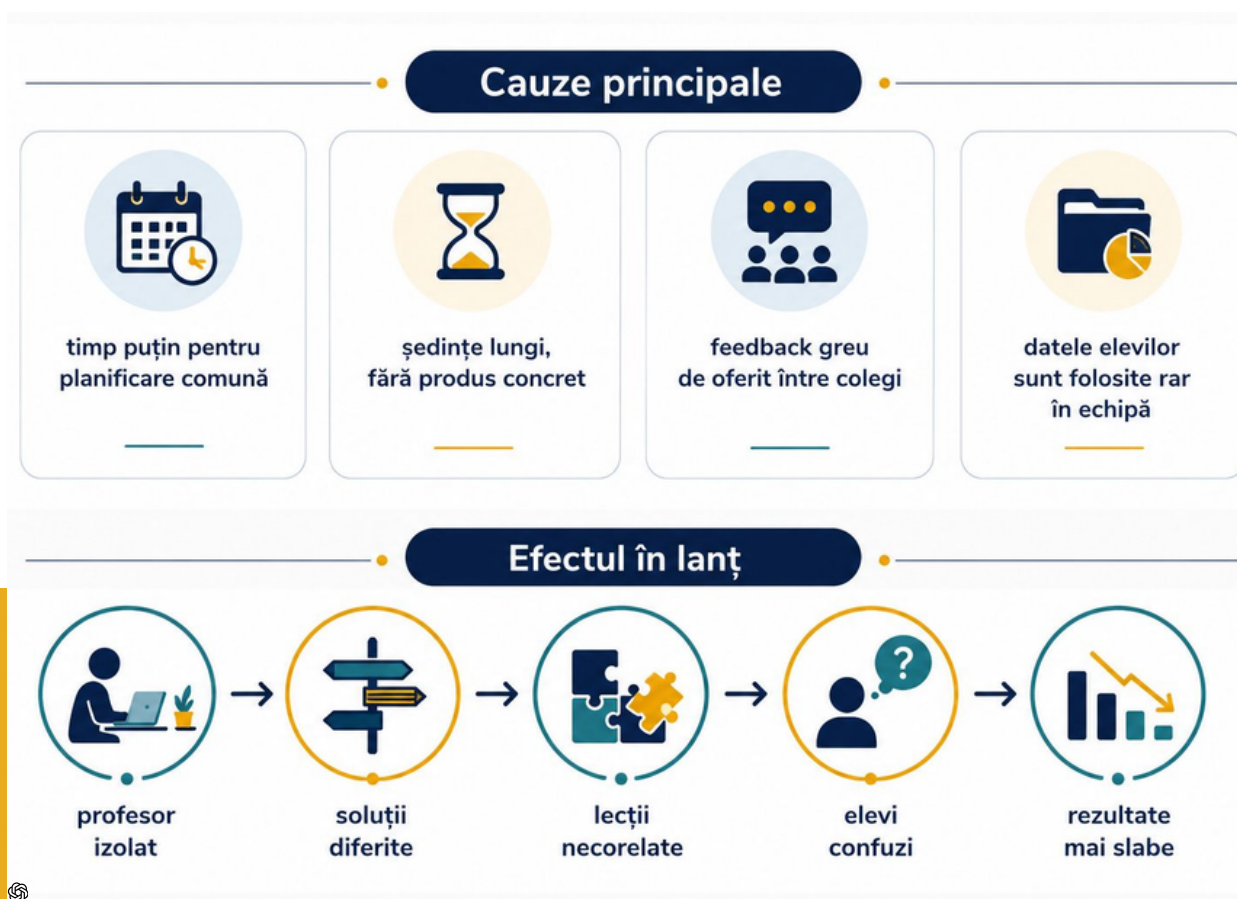
Datele TALIS 2024 arată că profesorii colaborează mai frecvent decât în trecut, însă practicile de colaborare cu cel mai mare impact - observarea lecțiilor, feedbackul între colegi și predarea în echipă - sunt încă utilizate mai rar decât schimbul de materiale sau discuțiile despre progresul elevilor. OECD subliniază că dezvoltarea acestor practici consolidează calitatea predării și învățarea elevilor. (OECD, 2024)

Risc: întâlniri fără rezultat

Revizuirile de cercetare arată că simpla colaborare nu garantează impact. Contează claritatea scopului, încrederea, rolurile și legătura cu practica de la clasă. (Vangrieken et al., 2015)

Colaborarea are efect când este focalizată

Studiile arată că echipele de profesori ajută învățarea mai ales când discută despre predare, rezultate ale elevilor și ajustări comune, nu doar despre organizare. (Ronfeldt et al., 2015)

2. Politica propusă

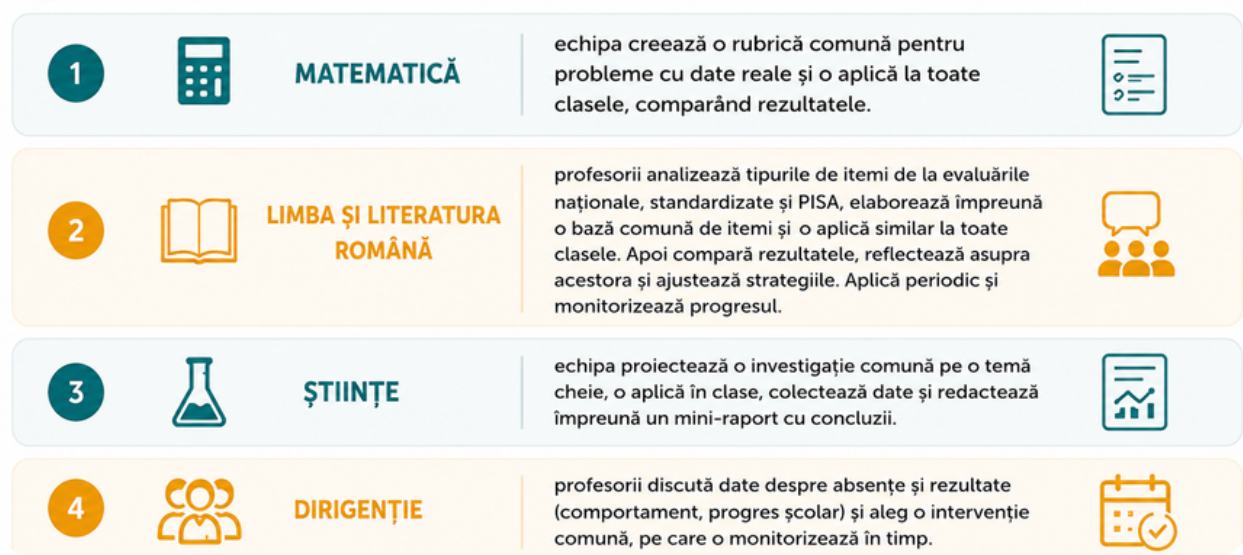
De la „*fiecare singur*” la echipe profesionale de învățare

Propunerea este ca fiecare școală să organizeze colaborarea profesorilor în cicluri scurte: observăm o nevoie, planificăm împreună, aplicăm la clasă, analizăm ce s-a schimbat și păstrăm ce funcționează.

1 CELE 5 PRACTICI-CHEIE

2 EXEMPLE DE COLABORARE TRANSFORMATE ÎN PRODUS CONCRET

3 DE CE FUNCȚIONEAZĂ?

Implementarea consecventă a practicilor de colaborare profesională contribuie la dezvoltarea unei culturi organizaționale bazate pe învățare, reflecție și sprijin reciproc. Aceste practici favorizează dezvoltarea eficacității colective a profesorilor (collective teacher efficacy), definită ca încrederea comună a echipei că poate influența pozitiv învățarea tuturor elevilor (Goddard et al., 2000). O meta-analiză recentă arată că un nivel ridicat al eficacității colective este asociat cu rezultate profesionale și organizaționale favorabile, inclusiv bunăstare, satisfacție profesională și funcționarea eficientă a echipelor didactice (Sahli Lozano et al., 2025).

3. BUNE PRACTICI ȘI INSTRUMENTE

PRACTICE DE IMPLEMENTARE

Practici și instrumente ușor de aplicat pentru întâlniri eficiente, decizii comune și rezultate vizibile.

Soluții propuse

Întâlnire de 30 de minute

- 10 minute problemă
- 15 minute soluții
- 5 minute decizie

Tuning Protocol - un profesor aduce o lecție/rubrică, iar colegii oferă feedback structurat, fără critici personale.

(Developed by Joseph McDonald, Coalition of Essential Schools; Revised by David Allen.)

Lesson Study - echipa planifică o lecție, colegii observă învățarea elevilor, apoi revizuiesc.
(Dudley, 2014)

PLC bazat pe date - Profesorii analizează rezultatele elevilor și aleg împreună intervenții potrivite.

Instrumente:

PLC bazat de date - Luștea și Crașovan (2020) propun un instrument de diagnoză a comunităților profesionale de învățare adaptat școlilor din România, util pentru evaluarea nivelului de colaborare și planificarea intervențiilor de dezvoltare organizațională.

Instructional Rounds - Observare și analiză colaborativă a predării. (City et al., 2009)
Transformă observațiile din clasă în soluții pedagogice comune.

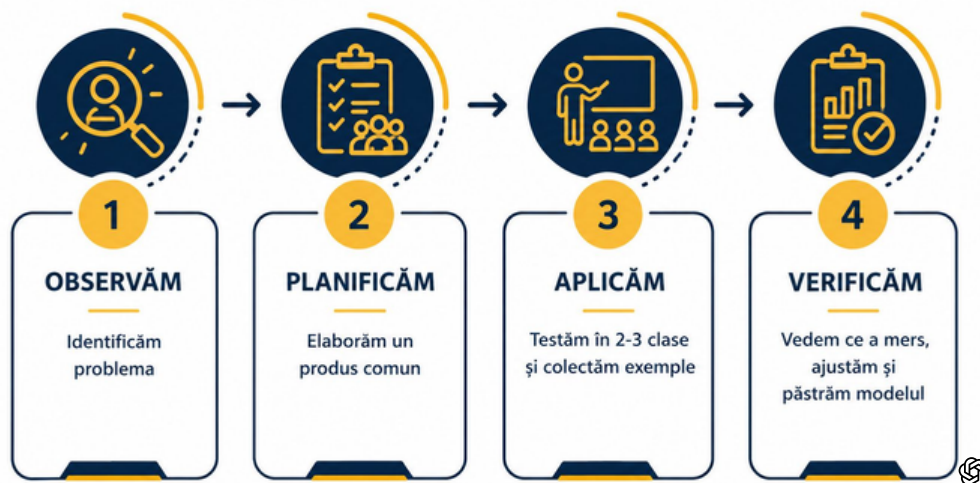
Lesson Study - Îmbunătățirea lecțiilor în echipă. (Dudley, 2019)
Optimizează lecțiile pe baza dovezilor privind învățarea elevilor.

TALIS Teacher Questionnaire - Diagnoza colaborării și climatului școlar. (OECD, 2019)
Oferă date despre practicile de colaborare și dezvoltare profesională.

Collaborative Planning Protocol - Planificare pedagogică în comun. (Easton, 2015)
Asigură coerența obiectivelor, activităților și evaluării.

Tuning Protocol - Feedback profesional structurat. (Allen & McDonald, 2000)
Sprijină reflecția și îmbunătățirea practicilor didactice.

4. IMPLEMENTARE, EVIDENȚE EMPIRICE ȘI BIBLIOGRAFIE

EVIDENȚE EMPIRICE:

- Wullschleger et al. (2025) au arătat că formele de colaborare de înaltă calitate sunt asociate cu progresul elevilor la matematică, prin îmbunătățirea calității predării.
- Meta-analiza lui Zheng et al. (2025) confirmă asocierea dintre relațiile profesionale dintre profesori și rezultatele elevilor.
- Meta-analiza lui Liu et al. (2025) pe 44 de eșantioane și peste 38.000 de profesori arată o relație pozitivă între comunitățile profesionale de învățare și sentimentul de eficacitate al profesorilor.

Bibliografie:

- City, E. A., Elmore, R. F., Fiarman, S. E., & Teitel, L. (2009). *Instructional rounds in education: A network approach to improving teaching and learning*. Harvard Education Press. <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9780203795538-1/lesson-study-works-creates-excellent-learning-teaching-peter-dudley>
- Dudley, P. (2014). *Lesson study: Professional learning for our time*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203795538>
- Goddard, R. D., Hoy, W. K., & Hoy, A. W. (2000). Collective teacher efficacy: Its meaning, measure, and impact on student achievement. *American Educational Research Journal*, 37(2), 479–507. <https://doi.org/10.3102/00028312037002479>
- Goddard, Y. L., Goddard, R. D., & Tschannen-Moran, M. (2007). A theoretical and empirical investigation of teacher collaboration for school improvement and student achievement in public elementary schools. *Teachers College Record*, 109(4), 877–896. <https://doi.org/10.1177/016146810710900401>
- Liu, S., et al. (2025). A meta-analysis of the correlation between professional learning communities and teacher efficacy beliefs. *Studies in Educational Evaluation*. <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2024.100660>
- Luștea, A., & Crașovan, M. (2020). The specificity of professional learning communities in Romania. *Journal of Educational Sciences*, 42(2), 38–55. <https://doi.org/10.35923/jes.2020.2.03>
- OECD. (2024). Results from TALIS 2024. OECD Publishing. https://www.oecd.org/en/publications/results-from-talis-2024_90df6235-en.html
- Olivier, D. F., & Hipp, K. K. (2010). *Professional Learning Community Assessment-Revised (PLCA-R)*. https://dropoutprevention.org/wp-content/uploads/2015/07/PLCAssessment-R_20101109_SolutionsNov2010.pdf
- Ronfeldt, M., Farmer, S. O., McQueen, K., & Grissom, J. A. (2015). Teacher collaboration in instructional teams and student achievement. *American Educational Research Journal*, 52(3), 475–514. <https://doi.org/10.3102/0002831215585562>
- Sahli Lozano, C., Wicki, M., Wüthrich, S., & Setz, F. (2025). A systematic review and meta-analysis of collective teacher efficacy's relationships with outcomes in the Job Demands–Resources model. *Teaching and Teacher Education*, 159, Article 105006. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2025.105006>
- Vangrieken, K., Dochy, F., Raes, E., & Kyndt, E. (2015). Teacher collaboration: A systematic review. *Educational Research Review*, 15, 17–40. <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2015.04.002>
- Vermunt, J. D., Vrikk, M., van Halem, N., Warwick, P., & Mercer, N. (2019). The impact of Lesson Study professional development on teacher learning. *Teaching and Teacher Education*, 88, Article 102911. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2019.102911>
- Vescio, V., Ross, D., & Adams, A. (2008). A review of research on the impact of professional learning communities on teaching practice and student learning. *Teaching and Teacher Education*, 24(1), 80–91. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2007.01.004>
- Wullschleger, A., et al. (2025). Teacher collaboration to elevate student achievement? *Learning and Instruction*. <https://doi.org/10.1016/j.learninstruc.2025.102104>
- Zheng, Y., et al. (2025). The association between teacher-to-teacher relationships and student achievement. *Educational Research*. <https://doi.org/10.1080/02671522.2024.2349990>